

SYNDROM BOLESTIVÉHO RAMENE

K. Trnavský, M. Sedláčková et al.

Miroslav Vykydal

Vydal Galén, Praha 2002, 149 stran, cena 790 Kč, ISBN 80-7262-170-X

K častým a velmi nepříjemným potížím zvlášť osob středního věku, ve čtvrtém a pátém deceniu, patří bolestivé rameno. U lidí ještě starších jsou strasti a bolesti ramenního kloubu zřetelně častější. A stále jich přibývá. Rozpoznání příčiny takového stavu není vždy snadné. Souvisí to mimo jiné s komplikovaným anatomickým uspořádáním ramenního kloubu. Jedině správná diagnóza dává předpoklad k nalezení individuálně voleného a účinného léčebného postupu. Pojednání o algologických syndromech nejrůznější lokalizace a druhu nechybí už ani v naší literatuře. Dosud jsme však postrádali samostatné a zevrubné zpracování syndromu bolestivého ramene.

Je třeba poděkovat pořadatelům monografie za iniciativu, úsilí i námahu, kterou vynaložili na přípravu a zpracování tak náročného díla. Oba patří k našim zkušeným a renomovaným revmatologům.

Kniha má vyváženou skladbu, jednotlivé kapitoly vykazují logický sled:

Expozice problému, definice, výskyt onemocnění

I. Klinické vyšetření

II. Zobrazovací metody

- rtg
- ultrazvuk
- magnetické rezonance

III. Nejčastější klinické jednotky

- artritidy a další onemocnění ramenního kloubu
- patologie v subakromiálním prostoru, impingement syndrom
- zmrzlé rameno
- akromioklavikulární a sternoklavikulární syndromy
- syndrom horní apertury hrudníku
- instabilita ramenního kloubu, sportovní rameno

IV. Terapie

- farmakoterapie, fyzikální léčba

- léčebná tělesná výchova u poruch v oblasti ramene
- indikace k operačnímu výkonu na rameni
- praktický návod léčebného postupu.

Seznam užitého písemnictví je uváděn ke každé stati samostatně.

Mistrovsky je zpracováno klinické vyšetření bolestivého ramene. Klinické vyšetření má totiž pro stanovení diagnózy dominantní význam. Určuje i hierarchii a posloupnost dalších vyšetřovacích postupů. V diagnostické rozvaze integruje vše, co ke stanovení diagnózy slouží. Respektuje nejen technickou náročnost, ale zohledňuje i ekonomický zřetel jednotlivých vyšetření.

Souputníkem klinického vyšetření v revmatologii se stalo vyšetření rtg. Z tohoto pojednání vyznačují bohaté, celoživotní zkušenosti dojena revmatologické rentgenologie prim. Berana.

Sonografie se prosadila už natrvalo v zobrazovacích metodách i v revmatologii. Je to vyšetření šetrné, ekonomicky úsporné, diagnosticky užitečné. Autorem stati je dr. Hrazdíra z brněnské radiologické školy.

Pojednání o nukleární magnetické rezonanci připravil rovněž brněnský rentgenolog dr. Mechl. Je nepochybné, že rozlišení jednotlivých struktur velkých kloubů umožňuje právě tato metoda. V této souvislosti zaujme zdařilý a cenný návrh racionálních algoritmů vyšetření ramenního kloubu zobrazovacími metodami.

V kapitole o nejčastějších klinických jednotkách jsou popsány a analyzovány veškeré klasifikační možnosti. A to beze zbytku. Nejen stavy časté, ale i ty, které nejsou všeobecně moc dobře známy. V dif. dg. rozvaze bolestivého ramene je potřeba myslet na všechny eventuality. S pořadatelem knihy se na této kapitole podílel reprezentant pražské

ortopedie dr. Dvořák. Přičinil se o pojednání o instabilitě ramenního kloubu a sportovním rameni.

Do farmakoterapie bolestivého ramene jsou zařazena zejména analgetika a anti-revmatika. Pozornost je věnována lokální instalaci kortikoidů. Doplnkovou metodu představuje místní aplikace anestetika (blokáda n. suprascapularis).

Farmakoterapie bolestivého ramene se neobjevuje bez léčebné tělesné výchovy (Šulcová I., Arthrocentrum – Praha). Jejím smyslem a účelem není pouhé zvětšování rozsahu pohybu v jednotlivých rovinách, ale především zlepšení funkční zdatnosti celé horní končetiny. Instruktivně je zpracována metodika vlastní pohybové terapie.

Indikace k operačnímu řešení bolestivého ramene jsou rozfázovány do devíti možností. Je to téma velmi citlivé a zodpovědné. Řešení přísluší zkušenému ortopedovi, popř. traumatologovi s erudií artroskopickou.

Knihu zakončuje praktický návod léčebného postupu při syndromu bolestivého ramene. Jsou to vlastně metodické pokyny, které ocení zejména praktický lékař.

Monografie má neobvykle sličnou, přitažlivou i praktickou formální úpravu. Dokumentace a obrazová příloha jsou zdařilé, instruktivní a početně adekvátní textu. Kniha je psána pěknou češtinou, jasným a srozumitelným slohem. Vyplňuje mezeru, která dosud panovala v literatuře o chorobách pohybové soustavy. Je určena především revmatologům – internistům, praktickým lékařům, ortopedům i odborníkům v lázeňství a rehabilitaci. Uvítají ji nakonec všichni, kdož mají co do činění s nemocemi pohybového ústrojí.

Přál bych si, aby „Syndrom bolestivého ramene“ předznamenal ediční řadu „Syndrom bolestivého kloubu“, aby nezůstalo jen při rameni.